

НАРЕДБА № 6 ОТ 14 ФЕВРУАРИ 2023 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА "ВЕТЕРИНАРЕН ТЕХНИК"

Издадена от министъра на образованието и науката

Обн. ДВ. бр.19 от 28 Февруари 2023г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професията 640010 "Ветеринарен техник" от област на образование "Ветеринарна медицина" и професионално направление 640 "Ветеринарна медицина" съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по **чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение**.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професията 640010 "Ветеринарен техник" съгласно **приложението** към тази наредба определя изискванията за придобиването на трета степен на професионална квалификация за специалността 6400101 "Ветеринарен техник".

Чл. 3. Въз основа на ДОС по **чл. 1** и рамковите програми по **чл. 10, ал. 3, т. 2, 3 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение** се разработват типови учебни планове за ученици, учебни планове за лица, навършили 16 години, и учебни програми за обучението по специалността по **чл. 2**.

Раздел II. Съдържание на държавния образователен стандарт

Чл. 4. (1) Държавният образователен стандарт по **чл. 1** определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията 640010 "Ветеринарен техник" включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. (1) Типовите учебни планове по **чл. 3**, разработени въз основа на тази наредба, се прилагат от учебната 2023/2024 година за учениците, които от тази година започват обучението си за придобиване на професионална квалификация по професията.

(2) Учениците, които са приети за обучение за придобиване на професионална квалификация по професията в системата на училищното образование до учебната

2022/2023 година включително, се обучават и завършват обучението си по учебните планове и учебните програми, които са действали при постъпването им.

(3) Лицата, навършили 16 години, които към влизане в сила на тази наредба се обучават в квалификационен курс, завършват обучението си по учебните планове и учебните програми, по които са започнали.

§ 2. Тази наредба се издава на основание **чл. 22, ал. 6 във връзка с ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование** и отменя **Наредба № 78 от 2012 г. за придобиване на квалификация по професията "Ветеринарен техник"** (ДВ, бр. 79 от 2012 г.).

Приложение към **чл. 2**

Държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията "Ветеринарен техник"

Професионално направление:				
640	Ветеринарна медицина			
Наименование на професията:				
640010	Ветеринарен техник			
Специалности:		Степен на професионална квалификация	Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)	Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)
6400101	Ветеринарен техник	Трета	4	4

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно **Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)**

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията "Ветеринарен техник" от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по **чл. 6, ал. 1 от ЗПОО** (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД-09-413 от 12.05.2003 г., посл. изм. със Заповед № РД-09-4493 от 18.11.2021 г.) изискванията за входящото минимално образователно и/или квалификационно равнище

към кандидатите са:

- за ученици - завършено основно образование;
- за лица, навършили 16 години - придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или завършено средно образование.

Изискванията за входящо минимално квалификационно равнище при продължаващо професионално обучение с придобиване на трета степен на професионална квалификация е придобита втора степен на професионална квалификация по професия от същата област на образование.

Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

1.2. Валидиране на професионални знания, умения и компетентности

Придобиването на квалификация по професията "Ветеринарен техник" или по част от нея чрез валидиране на придобити с неформално или информално учене резултати от ученето се осъществява съгласно **Наредба № 2 от 2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности**, издадена от министъра на образованието и науката (ДВ, бр. 96 от 2014 г.).

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Основните трудови дейности на ветеринарния техник са свързани със: фиксиране на животни; извършване на манипулации, предписани от ветеринарния лекар, под чийто контрол работи; извършване на първични и вторични прегледи на животните под контрола на ветеринарния лекар, без поставяне на окончателна диагноза; прилагане на ветеринарни лекарствени продукти (подкожно, мускулно и венозно инжектиране); вземане на проби за лабораторно изследване; извършване на нормално и ортопедично подковаване; полагане на грижи за естетичния вид на животните; дезинфекция, дезинсекция, дератизация, дезодорация на обекти и девастация на пасища - след завършен специализиран курс. Подпомага работата и обслужването на техниката, с която работи ветеринарният лекар в операционната зала - подготвя пациенти и инструментариум за операция, извършва стерилизация и дезинфекция, работи с рентгенови апарати. Извършва физиотерапевтични процедури. Ветеринарният техник извършва идентификация на животните и въвежда данни в интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните. Уведомява незабавно ветеринарния лекар, под чийто контрол работи, или съответната областна дирекция по безопасност на храните при съмнение или възникване на епизоотии (заразни заболявания) и/или при поява на масова смъртност при животни; извършва профилактика и лечение в животновъдни ферми и изпълнява всички основни лечебно-профилактични дейности, предписани от ветеринарния лекар; може да работи във ветеринарни клиники, където да обслужва и лекува животни на стационар по предписание на ветеринарния лекар.

Ветеринарният техник може да управлява ферма (ферма за конвенционално производство, ферма за биологично производство или друга) или да работи в такава, като

полага грижи за отглеждане, лечение и профилактика на различни видове животни.

Друга възможност е да работи във ветеринарни клиники, амбулатории, вивариуми, в лаборатории, обслужващи изследователските институти, ветеринарномедицинските факултети и други организации. Ветеринарният техник може да се грижи за животните в зоологическите градини, както и за дивеча в резерватите или местата на тяхното естествено обитаване, или в дивечови стопанства. Може да работи в спасителни центрове за диви животни, приюти за животни, зоомагазини, складове за ветеринарни лекарствени продукти, рибни стопанства и пчелини. В своята работа ветеринарният техник се ръководи от указанията и съветите на ветеринарния лекар и извършва дейностите под негов контрол.

Ветеринарният техник работи в екип, като осъществява ефективна комуникация с други лица и поема отговорност за своята работа, поддържа конструктивни работни взаимоотношения, като проявява съобразителност, гъвкавост, лоялност и дисциплинираност.

Част от работното време на ветеринарния техник протича на открито при разнообразни климатични условия, свързани с вариране на температурите, влажността и др. В някои случаи ветеринарният техник работи в сгради с вредни газове и механични замърсители, с опасност от алергични заболявания, което налага да ползва предпазно облекло и лични защитни средства.

Работното време на ветеринарния техник е с нормална продължителност, но предвид спецификата при грижите за животните е възможно то да бъде удължено до късно през нощта, както и да работи и през почивните, и през празничните дни от годината.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Лицата, придобили трета степен на професионална квалификация по професията "Ветеринарен техник", могат да продължат обучението си за придобиване на четвърта степен на професионална квалификация по професията "Фермер", специалност "Управление на растениевъдни и животновъдни ферми", като част от професионалната подготовка се зачита.

При продължаващото професионално обучение се организира обучение за усвояване на единиците резултати от ученето, които лицата не притежават.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно **Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД - 2011)** в Република България, утвърдена със Заповед № РД-01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, посл. изм. и доп. със Заповед № РД-01-429 от 20.12.2022 г.

Лица, придобили трета степен на професионална квалификация по професията "Ветеринарен техник", могат да заемат длъжностите:

3141-3007 Техник, зоология;

33513001 Граничен ветеринарен инспектор;

33593020 Инспектор, ветеринарномедицински служби,

подходящи длъжности от Единична група 5164 Персонал, грижещ се за животни и домашни любимци, Единична група 6121 Животновъди и производители на млечни продукти, Единична група 6122 Птицевъди, Единична група 6123 Пчелари и бубари, Единична група 6129 Животновъди, неклассифицирани другаде, Единична група 6221

Работници, отглеждащи аквакултури, както и на други подходящи длъжности, включени при актуализиране на НКПД - 2011.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ)

3.1. Списък на единиците резултати от учене (ЕРУ) и резултати от учене (РУ) по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка - единна за всички професии с трета степен на професионална квалификация от СППОО

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)

1.1. РУ Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място

1.2. РУ Подпомага създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда

1.3. РУ Създава организация за овладяването на рискови и аварийни ситуации

ЕРУ 2. Икономика

2.1. РУ Познава основите на пазарната икономика

2.2. РУ Познава характеристиките на дейността на ферма/стопанство

ЕРУ 3. Предприемачество

3.1. РУ Познава основите на предприемачеството

3.2. РУ Формира предприемаческо поведение

3.3. РУ Участва в разработването на бизнес план

ЕРУ по отраслова професионална подготовка - единна за професиите от професионално направление "Ветеринарна медицина" - трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 4. Комуникация и чужд език

4.1. РУ Общува ефективно в работния екип

4.2. РУ Води ефективна бизнес комуникация

4.3. РУ Ползва чужд език, свързан с професионалната дейност

ЕРУ 5. Използва информационни и комуникационни технологии в професионалната си дейност

5.1. РУ Обработва информация с ИКТ

5.2. РУ Осъществява комуникация посредством ИКТ

5.3. РУ Създава цифрово съдържание с ИКТ

5.4. РУ Осигурява защита на електронната среда

5.5. РУ Решава проблеми при работата с ИКТ

ЕРУ 6. Организира работния процес

6.1. РУ Планира работния процес

6.2. РУ Разпределя трудовите дейности в работния процес

ЕРУ 7. Анатомия, физиология и патология на животни

7.1. РУ Прилага анатомични знания за животни в клиничната практика

7.2. РУ Разпознава физиологични норми на различните видове животни

7.3. РУ Разграничава основни причини за заболявания

ЕРУ 8. Хуманно отношение към животните

8.1. РУ Осигурява хигиенни условия за отглеждане на животни

8.2. РУ Разграничава типове поведение при животните

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност "Ветеринарен техник" - трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 9. Управление на ферма

9.1. РУ Прилага практики в земеделски и животновъдни ферми (за биологично производство или за конвенционално производство)

9.2. РУ Търси достъп до финансиране и пазари

ЕРУ 10. Грижи за животни

10.1. РУ Полага грижи за здрави животни

10.2. РУ Полага грижи за болни животни

ЕРУ 11. Управление на биосигурност

11.1. РУ Дезинфекция, дезинсекция, дератизация, дезодорация на обекти

11.2. РУ Девастация на пасища

3.2. Описание на ЕРУ

ЕРУ по обща професионална подготовка - единна за всички професии с трета степен на професионална квалификация от СПОО

ЕРУ 1

Наименование на единицата:	Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Ветеринарен техник
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 1.1:	Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
Знания	<ul style="list-style-type: none">• Идентифицира разпоредбите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място• Изброява средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ• Идентифицира нормативните разпоредби, касаещи осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд за конкретна трудова дейност

	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава рисковете за здравето и безопасността при извършваната трудова дейност и свързани с нея трудови дейности • Посочва мерките за защита и средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Назовава разпоредбите за провеждане на инструктаж на работещите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага мерки за предотвратяване, намаляване и ограничаване на рисковете за здравето и безопасността на работното място при различни трудови дейности • Инструктира работещите в екипа по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд (ако е приложимо) • Контролира прилагането на необходимите мерки за защита • Използва средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Осигурява безопасност при работата • Изпълнява трудовите дейности при спазване на необходимите мерки за осигуряване на безопасност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Създава ефективна организация за изпълнение на трудовите дейности при спазване нормативните разпоредби за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд • Проявява отговорност към останалите участници в трудовия процес
Резултат от учене 1.2:	Подпомага създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира разпоредбите за опазване на околната среда • Описва основните изисквания за разделно събиране на отпадъци • Маркира разпоредбите за съхранение, използване и изхвърляне на опасни отпадъци и биоотпадъци
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира сортирането и съхранението на отпадъци и излезли от употреба материали, консумативи и др. • Спазва основните изисквания за разделно събиране на отпадъци • Анализира възможните причини за екологично замърсяване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Работи дисциплинирано в екип за създаване на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда

Резултат от учене 1.3:	Създава организация за овладяването на рискови и аварийни ситуации
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва основните рискови и аварийни ситуации • Описва основните изисквания за осигуряване на аварийна безопасност • Идентифицира основните стъпки за действие при аварии и аварийни ситуации • Изброява видовете травми и методите за оказване на първа помощ • Познава реда за разследване на трудови злополуки
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва терминологията, свързана с аварийните ситуации • Контролира спазването на мерките за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност • Контролира спазването на правилата за действие при аварии и аварийни ситуации • Координира действията на работния екип при аварии и опасни ситуации • Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа • Оказва първа помощ на пострадали при авария • Организира спазването на правилата за действие при аварии и аварийни ситуации • Анализира рисковете за възникване на пожар или аварийна ситуация
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно работи в екип при изготвянето на предложения за актуализиране на вътрешнофирмените правила за пожарна и аварийна безопасност • Работи дисциплинирано в екип по създаване на организация за овладяването на възникнал пожар и/или авария в съответствие с установените вътрешнофирмени правила за пожарна и аварийна безопасност
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет/реална работна среда

Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за: <ul style="list-style-type: none"> √ хигиенните норми √ здравословни и безопасни условия на труд на работното място √ превантивна дейност за опазване на околната среда √ овладяване на аварийни ситуации и оказването на първа помощ на пострадали <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Избира бързо и уверено най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
-------------------------------	--

ЕРУ 2

Наименование на единицата:	Икономика
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Ветеринарен техник
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 2.1:	Познава основите на пазарната икономика
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава общата теория на пазарната икономика • Идентифицира икономическите проблеми - недостиг на ресурси, потребителски избор и др. • Дефинира ролята на държавата в пазарната икономика • Изброява видовете икономически субекти в бизнеса
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Информира се за успешни практически примери за управление на

	<p>бизнеса</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обяснява ролята на всеки икономически субект, ангажиран в бизнеса
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да идентифицира успешни практически примери за управление на бизнеса, като обяснява ролята на всеки икономически субект, ангажиран в бизнеса
Резултат от учене 2.2:	Познава характеристиките на дейността на ферма/стопанство
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основите на пазарното търсене и пазарното предлагане • Изброява начини на ценообразуване на селскостопански продукти, ветеринарни лекарствени продукти, консумативи и ветеринарни дейности • Описва доставно-складови разходи • Дефинира икономически понятия - приходи, разходи, печалба, рентабилност и др. • Идентифицира икономически принципи при анализиране на дейността на фирма
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява икономически понятия в контекста на дейността на фирмата • Прилага икономически принципи при анализиране на дейността на фирма
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е ефективно да анализира икономическите принципи в контекста на дейността на фирмата
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основните теоретични знания в областта на икономиката <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус/сценарий

ЕРУ 3

Наименование на единицата:	Предприемачество
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Ветеринарен техник
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 3.1:	Познава основите на предприемачеството
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира същността на предприемачеството • Изброява видовете предприемачески умения • Посочва етапите на управление на ферма
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира практически примери за успешно управление на дейността на фирмата • Спазва етапите за управление на дейността на фирма
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага нови идеи за успешно изпълнение на трудовите дейности
Резултат от учене 3.2:	Формира предприемаческо поведение
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Формира предприемаческо начинание в учебна компания (земеделска или животновъдна ферма)
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Преценява необходимостта от промени, свързани с подобряване на работния процес • Стартира предприятие при контролиран минимален риск, генерира идея, организира производство, реклама, продажби

	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага различен вид предприемаческо поведение
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага ефективни решения за оптимизиране на трудовите дейности • Способен е ефективно да управлява стартираща ферма
Резултат от учене 3.3:	Участва в разработването на бизнес план
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира основните елементи при разработване на бизнес план • Назовава изискванията при разработване на бизнес план • Изброява етапите при разработване на бизнес план • Назовава факторите на обкръжаващата пазарна среда
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва изискванията за разработване на бизнес план • Спазва етапите за разработване на бизнес план • Анализира възможностите за развитие на дейността на фирмата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Работи дисциплинирано в екип за разработване проект на бизнес план
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разработване на бизнес план
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1, 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основни теоретични понятия в областта на предприемачеството <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус/сценарий <p>За средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Участва в разработването на бизнес план на фирма според

изискванията на предварително дефинираното задание

ЕРУ по отраслова професионална подготовка - единна за професиите от професионално направление "Ветеринарна медицина" - трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 4

Наименование на единицата:	Комуникация и чужд език
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Ветеринарен техник
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 4.1:	Общува ефективно в работния екип
Знания	<ul style="list-style-type: none">• Познава отделните длъжности в екипа и техните взаимоотношения• Посочва йерархичните връзки в екипа
Умения	<ul style="list-style-type: none">• Спазва принципа на субординация• Комуникира в работен порядък с екипа и персонала
Компетентности	<ul style="list-style-type: none">• Комуникира ефективно с всички участници в трудовия процес съобразно работния протокол• Поема отговорности при работа в екип
Резултат от учене 4.2:	Води ефективна бизнес комуникация
Знания	<ul style="list-style-type: none">• Назовава етичните норми на комуникацията• Назовава правилата за вербална и невербална комуникация

	<ul style="list-style-type: none"> • Познава тактиките на поведение на конфликтите • Изброява правилата и изискванията за делова кореспонденция
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Предотвратява конфликтни ситуации • Съдейства за решаване на конфликтни ситуации • Води делова комуникация - писмена и устна
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Осъществява ефективна бизнес комуникация
Резултат от учене 4.3:	Ползва чужд език, свързан с професионалната дейност
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава професионалната терминология на чужд език • Идентифицира специализирана литература, техническа документация на чужд език, свързана с преките му задължения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира професионални текстове на чужд език (специализирана литература, техническа документация и др.) • Ползва чужд език при търсене на информация от интернет и други източници • Ползва чужд език (писмено и говоримо) при комуникация с партньори
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Владее чужд език на ниво, позволяващо му да осъществява ефективна комуникация по професионални теми
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разговори на професионални теми на чужд език
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Комуникира свободно на чужд език в учебна или работна среда

Наименование на единицата:	Използва информационни и комуникационни технологии в професионалната си дейност
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Ветеринарен техник
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 5.1:	Обработка информация с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява интернет търсачки и мотивира избора си • Описва начините за употреба на филтри и оператори за търсене • Знае за съществуването на невярна или подвеждаща информация в интернет и начини за оценка на надеждността ѝ • Дефинира същността на уеб каналите (RSS и др.) за получаване на информация • Изброява начините за съхранение на цифрова информация на различни електронни носители • Описва начините за създаване на поддиректории (папки) • Изброява начините за преместване на файлове от една поддиректория (папка) в друга • Маркира различни програми за възпроизвеждане на даден тип цифрово съдържание (текст, изображение, аудио, видео) • Назовава различни доставчици на облачни услуги
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва търсачка за намиране на информация, като прилага различни филтри и използва оператори за търсене (символи и др.) • Използва уеб канали (RSS и др.) за получаване на информация • Сравнява информацията в различни източници • Оценява надеждността на информацията от различни източници с помощта на набор от допълващи се критерии • Записва в различни формати цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, уеб страници и др.) по класифициран начин, използвайки

	<p>поддиректории (папки)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Използва облачни услуги за съхранение на информация • Съхранява в различни формати цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, уеб страници и др.) по класифициран начин, използвайки поддиректории (папки) • Възпроизвежда записано цифрово съдържание
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владение на ИКТ при обработването на информация
Резултат от учене 5.2:	Осъществява комуникация посредством ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява доставчици на услугата електронна поща • Описва софтуер за аудио- и видеоразговори • Изброява доставчици на услуги за споделяне на файлове • Описва принципите за онлайн пазаруване и плащане • Изброява онлайн общности (социални мрежи), създадени за обмен на знания и опит в областта на професията • Обяснява предимствата от използване на електронен подпис
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва електронна поща • Използва разширени функции на софтуер за аудио- и видеоразговори • Споделя файлове, спазвайки правилата на онлайн комуникация • Използва електронни услуги, като онлайн пазаруване, електронно банкиране, взаимодействие с институции и др. • Използва електронен подпис за авторизация • Обменя знания и опит в онлайн общности
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владение на ИКТ при онлайн комуникация
Резултат от учене 5.3:	Създава цифрово съдържание с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава функционалностите на софтуерите за създаване и редакция на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео) • Познава функционалностите на редакторите за създаване и поддържане на шаблонни интернет страници и/или блогове

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Създава цифрово съдържание (текст, таблици, изображения, аудио, видео) с различни оформлениа • Редактира създадено цифрово съдържание • Използва редактори за създаване и поддръжка на шаблонни интернет страници и/или блогове
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владееене на ИКТ при създаването на електронно съдържание
Резултат от учене 5.4:	Осигурява защита на електронната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира рисковете за сигурността при работа онлайн • Описва функциите на защитните стени и на антивирусните програми • Изброява начините за защита на файлове с криптиране или с пароли • Описва въздействието на цифровите технологии върху околната среда • Идентифицира подвеждащи и/или злонамерени съобщения и интернет страници
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Активира филтри на електронна поща против нежелани съобщения • Разпознава файлове, представляващи зловреден софтуер • Променя настройките на защитната стена и на антивирусната програма • Защишава файлове с криптиране или с пароли • Прилага мерки за пестене на енергия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да защити комплексно от "злонамерени" действия електронната среда, в която работи
Резултат от учене 5.5:	Решава проблеми при работата с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава начини за решаване на рутинни проблеми при използване на цифрови технологии • Изброява начините за инсталиране/преинсталиране на операционна система и друг софтуер • Идентифицира възможности за актуализиране на дигиталните си компетентности
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Избира най-подходящия инструмент, устройство, приложение, софтуер или услуга за решаване на проблеми

	<ul style="list-style-type: none"> • Инсталира най-подходящия инструмент, устройство, приложение, софтуер или услуга за решаване на проблеми • Променя настройките и опциите на операционната система или друг софтуер при решаване на проблеми
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да разреши нерутинен проблем, възникнал при работа с ИКТ
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана с намирането на информация в интернет по зададена тема, нейното съхранение и възпроизвеждане <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана със споделянето на файл в интернет пространството и изпращане на връзка (линк) за сваляне до друг потребител по електронната поща <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана със създаването, редакцията и оформлението на цифрово съдържание <p>Средство 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана с противодействие срещу злонамерено електронно съобщение <p>Средство 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана с инсталирането, преинсталирането и промяната на настройки на устройство и съпътстващия го софтуер
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1, 2, 3, 4 и 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен/компютърен кабинет • Персонален компютър или лаптоп • Достъп до интернет
Критерии за оценяване:	<p>За средства 1, 2, 3, 4 и 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време • Демонстрирани са професионални знания, умения и компетентности, свързани с употребата на ИКТ

Наименование на единицата:	Организира работния процес
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Ветеринарен техник
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 6.1:	Планира работния процес
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва структурата на предприятието/фермата • Изброява методи за нормиране на работния процес • Идентифицира нормативните актове, свързани с професията • Познава планирането на ресурси, свързани с работния процес
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Планира работния процес • Съставя график на работните задачи • Спазва основните нормативни актове, свързани с професията • Прави предложения за оптимизиране на работния процес
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно организира работния процес
Резултат от учене 6.2:	Разпределя трудовите дейности в работния процес
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява видовете трудови дейности • Идентифицира изискванията за изпълнение на видовете дейности • Изброява начини за организация на дейностите в работния процес
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Планира трудовите дейности

	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва етичните норми на поведение • Следи за спазването на етичните норми на поведение • Поддържа етична работна среда
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно разпределя трудовите дейности • Работи в екип за поддържането на ефективна работна среда
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия при планирането и организацията на работния процес <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира знания за разпределението на дейностите в работния процес

ЕРУ 7

Наименование на единицата:	Анатомия, физиология и патология на животни
Ниво по НКР	4
Ниво по ЕКР	4
Наименование на професията:	Ветеринарен техник
Ниво по НКР:	4

Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 7.1:	Прилага анатомични знания за животни в клиничната практика
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява системи в животинския организъм • Назовава основни термини • Описва топография на органи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Определя местоположението на органите в животинския организъм • Използва основни термини, свързани с анатомията на животни • Отдиференцира органи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Самостоятелно и правилно определя местоположението на органите в животинския организъм
Резултат от учене 7.2:	Разпознава физиологични норми на различните видове животни
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава основни функции на системите в животинския организъм • Посочва основни патологични промени в системите в животинския организъм • Дефинира физиологични показатели
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява основни функции на системите в животинския организъм • Отдиференцира различни патологични промени в системите в животинския организъм
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Самостоятелно и точно анализира патологични показатели при поставяне на диагноза
Резултат от учене 7.3:	Разграничава основни причини за заболявания
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава симптоми на заболявания • Посочва начини за извършване на диференциална диагностика • Назовава методи за профилактика
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Определя симптоми на заболявания • Извършва диференциална диагноза

	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага профилактични мерки • Ползва дезинфекциозни средства
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • В екип създава условия за предпазване от заболявания при животни при спазване на хигиенни норми
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет/реална работна среда
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания по (анатомия и физиология на животните) <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира знания за определяне местоположението на органите в животинския организъм, анализира патологични показатели при поставяне на диагноза; за предпазване от заболявания при животните

ЕРУ 8

Наименование на единицата:	Хуманно отношение към животните
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Ветеринарен техник
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4

Резултат от учене 8.1:	Осигурява хигиенни условия за отглеждане на животни
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва хигиенни условия за отглеждане на животни • Посочва хигиенни норми по категории и видове животни
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Отдиференцира хигиенни норми по категории и видове животни • Определя хигиенни условия за отглеждане
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно осигурява условия за отглеждане при спазване на хигиенни норми
Резултат от учене 8.2:	Разграничава типове поведение при животните
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава основни типове поведение • Посочва подходи към животните • Посочва хуманни изисквания
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Съобразява типа на отглеждане с поведението на животното • Използва различни видове подходи в конкретна ситуация • Прилага хуманни изисквания
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно прилага различни видове подходи, съобразени с хуманните изисквания
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет/реална работна среда
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за типове поведение и хигиенни условия за отглеждане на животни <p>За средство 2:</p>

- Дефинира практични знания за осигуряване на условия за отглеждане и прилагане различни видове подходи в работата си

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност "Ветеринарен техник" - трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 9

Наименование на единицата:	Управление на ферма
Ниво по НКР	4
Ниво по ЕКР	4
Наименование на професията:	Ветеринарен техник
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 9.1:	Прилага практики в земеделски и животновъдни ферми (за биологично производство или за конвенционално производство)
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва дейности в различни типове ферми • Назовава начини за създаване на собствено предприемаческо начинание • Описва начини на решаване на проблеми в различни типове ферми • Назовава начини за постигане на устойчивост на ферма • Назовава практики в различни типове ферми в страните от Европейския съюз и света
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява дейности в различни типове ферми • Прилага начини за решаване на проблеми в различни типове ферми • Прилага методи за постигане на устойчивост на ферма • Категоризира предизвикателства в земеделски и животновъдни ферми (за биологично производство или за конвенционално производство)

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е ефективно да разреши проблем при управление на различни типове ферми
Резултат от учене 9.2:	Търси достъп до финансиране и пазари
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва възможности за финансиране • Идентифицира възможности за осигуряване на национално, европейско и международно финансиране • Назовава маркетингови предизвикателства в биологичното производство
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Преценява възможности за финансиране • Прилага маркетингови стратегии в биологичното производство
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да осигури финансиране и пазари
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет/реална работна среда
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за практики в земеделски и животновъдни ферми (за биологично производство или за конвенционално производство), достъп до финансиране и пазари • За средство 2: • Дефинира практически знания за разрешаване проблеми при управление на различни типове ферми, осигурява финансиране и пазари

ЕРУ 10

Наименование на единицата:	Грижи за животни
Ниво по НКР	4

Ниво по ЕКР	4
Наименование на професията:	Ветеринарен техник
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 10.1:	Полага грижи за здрави животни
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва методи за отглеждане на здрави животни • Назовава видове данни на животното и собственика • Посочва начини за създаване на условия за отглеждане на животни • Описва благосъстоянието на животните • Изброява безопасни работни практики във ветеринарните обекти • Посочва начини за вземане на проби за изследване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Полага грижи за здрави животни • Регистрира на хартиен или електронен носител данни за животното и собственика • Създава условия за отглеждане на животни • Наблюдава благосъстоянието на животните • Прилага безопасни работни практики във ветеринарните обекти • Взема проби за лабораторни изследвания
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • В екип създава оптимални условия за отглеждане на здрави животни
Резултат от учене 10.2:	Полага грижи за болни животни
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира болни животни • Описва заболявания • Посочва ветеринарни лекарствени продукти • Описва карентни срокове за мляко, яйца, мед, месо и вътрешни органи

	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава работни процедури при манипулации
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Полага грижи за болни животни • Регистрира на хартиен или електронен носител данни за болно животно • Извършва манипулации • Използва ветеринарни лекарствени продукти • Разяснява карентни срокове за мляко, яйца, мед, месо и вътрешни органи • Спазва работни процедури при манипулации • Сътрудничи с ветеринарен лекар • Следва инструкции на ветеринарен лекар
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • В екип с ветеринарен лекар извършва правилни манипулации на животни, използвайки лични предпазни средства
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет/реална работна среда
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за грижи за здрави животни и грижи за болни животни <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира практически знания за създаване на условия за отглеждане на животни

ЕРУ 11

Наименование на единицата:	Управление на биосигурност
-----------------------------------	----------------------------

Ниво по НКР	4
Ниво по ЕКР	4
Наименование на професията:	Ветеринарен техник
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 11.1:	Дезинфекция, дезинсекция, дератизация, дезодорация на обекти
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава начини за дезинфекция • Назовава препарати за дезинфекция • Назовава начини за дезинсекция • Назовава препарати за дезинсекция • Назовава начини за дератизация • Назовава препарати за дератизация • Назовава препарати за дезодорация
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага дезинфекция • Прилага дезинсекция • Прилага дератизация • Прилага дезодорация
Компетентности	• Извършва ефективна дезинфекция, дезинсекция, дератизация, дезодорация на обекти, използвайки лични предпазни средства
Резултат от учене 11.2:	Девастация на пасища
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава причинители на инфекциозни заболявания • Описва етиология на заболяването • Посочва причинители на паразитни заболявания • Описва биологичен цикъл на развитие на паразити

	<ul style="list-style-type: none"> • Описва видове отравяния
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага мерки за борба с инфекциозни заболявания • Прилага мерки за борба с паразитни заболявания
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • В екип с ветеринарен лекар извършва ефективна девастация на пасища
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет/реална работна среда
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за дезинфекция, дезинсекция, дератизация, дезодорация на обекти и девастация на пасища <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Избира начини за дезинфекция, дезинсекция, дератизация, дезодорация на обекти и девастация на пасища • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ

4. Изисквания към материалната база

4.1. Учебен кабинет

Обучението по теория се осъществява в учебни кабинети. Обзавеждането и оборудването на учебния кабинет включват: работно място на преподаващия (работна маса и стол), работно място на всеки обучаван (работна маса и стол), учебна дъска - по възможност бяла, мебели (предимно шкафове за различни цели), гладка свободна стена за окачване на нагледни материали, видео и учебни видеофилми, екран за прожектиране, мултимедия, компютър, дидактически средства за обучение. Обучението по теория на професията се осъществява в кабинети по: Анатомия и физиология, Пчеларство и микробиология, Патологична анатомия и патологична физиология, Фармакология, Акушерство и гинекология, Хирургия и ортопедия, Заразни болести, Ветеринарно-санитарна експертиза и технология на продукти от животински произход, Вътрешни незаразни болести и паразитология и др.

4.2. Обучение по практика

Обучението по практика на професията се осъществява в лабораторни комплекси,

ферми, частни кабинети и ветеринарномедицински клиники, млеко- и месопреработвателни фирми и предприятия. Необходимо е учебното заведение да има сключени договори за провеждане на учебната практика по специалността "Ветеринарен техник". За провеждане на обучението по практика обучаващата институция трябва да разполага със:

Лаборатория по анатомия и физиология, оборудвана с макети, модели, макро- и микропрепарати.

Лаборатория по микробиология, оборудвана с лабораторна техника - термостат, ексикатори, везни; хранителни среди, оцветителни разтвори, макро-, микро- и трайни препарати, съоръжения за дезинфекция и др.

Лаборатория по патологична анатомия и патологична физиология, оборудвана с маса, инструментариум за извършване на аутопсия, лични предпазни средства, хладилни камери, макроскопски препарати, уреди за стерилизация и др.

Лаборатория по фармакология, оборудвана с лекарствени средства, табла, везни, каталог за лекарствените продукти и др.

Лаборатория по акушерство и гинекология, оборудвана с маса, фантом, инструментариум за акушерска помощ, пособия за изкуствено осеменяване и др.

Лаборатория по хирургия и ортопедия, оборудвана с маса, хирургични и ортопедични инструменти, превързочни материали, препарати за дезинфекция, мивки с топла вода и др.

Лаборатория по ветеринарно-санитарна експертиза и технология на продукти от животински произход, оборудвана с маса, лабораторно оборудване (термостат, центрофуга, микроскоп, везни, трихиноскоп и компресорно стъкло за трихиноскопиране и др.).

5. Изисквания към обучаващите

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка могат да преподават лица със завършено висше образование по съответната специалност.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в **Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления**, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), могат да преподават лица без висше образование и без професионална квалификация "учител", ако са придобили трета степен на професионална квалификация по специалност "Ветеринарен техник" при условията и по реда на **Закона за професионалното образование и обучение**.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности.